

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.187/2015/4.

A tanács tagjai: .Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Török Judit előadó bíró

.Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Kuczi Petra igazgatósági tag

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Rácz Zoltán Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Rácz Zoltán ügyvéd

A per tárgya: választottbírósági ítélet érvénytelenítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
9.G.40.284/2015/9. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályban fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 113.000 (száztizenháromezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek között 2012. december 10-én két megbízási szerződés jött létre. Mindkét szerződés IV/4.) pontja tartalmazta: „bármely vita eldöntésére, amely a Szerződésből, vagy azzal összefüggésben, annak megszegésével, megszűnésével, érvényességével, vagy értelmezésével kapcsolatban keletkezik, más magyar bíróságok illetékességének kizárása nélkül a felek alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróság, Budapest döntésének azzal, hogy a Választottbíróság a saját szabályzata szerint jár el. Az eljáró választottbíró száma, egy”.
- [2] A jelen per alperese a szerződésből eredő megbízási díjigényét először fizetési meghagyás útján érvényesítette. A jelen per

felperese ellentmondása folytán az eljárás perré alakult, amelyről a bíróság a jelen per alperesét tájékoztatta, egyben hiánypótlásra hívta fel. Miután a jelen per alperese a hiányokat nem pótolta, a bíróság a pert a 2014. április 23-án kelt végzésével megszüntette.

- [3] A jelen per alperese 2014. április 15-én keresetet nyújtott be a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróságnál (továbbiakban: Választottbíróság), melyben a megbízási szerződésből eredő igényként 7.613.466 Ft és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a jelen per felperesét, emellett igényt tartott 158.717 Ft kár megtérítésére is, állítva, hogy a fizetési meghagyásos eljárás költsége az ellenérdekű fél jogellenes magatartásával okozati összefüggésben jelentkezett nála károsodásként.
- [4] A választottbírósági eljárás alperese kifogást terjesztett elő arra hivatkozva, hogy közöttük nem jött létre érvényes választottbírósági szerződés, mert „a választottbírósági eljárás nem kizárólagos”. Másrészt arra hivatkozott, hogy amennyiben az ellenérdekű fél már fizetési meghagyásos eljárásban kívánta érvényesíteni a jogát, úgy a választottbírósági eljárás kizárt.
- [5] Az ügyben 2014. július 17. napján tartott választottbírósági tárgyaláson az eljáró egyes bíró kérdésére a felek egybehangzóan azt közölték „sem a Választottbíróság hatáskörével, sem pedig az eljáró egyes bíró személyével kapcsolatban észrevételük, kifogásuk nincs”. Kísérletet kívántak tenni egyezség kötésére és ezért kérték a tárgyalás elhalasztását azzal, hogy amennyiben az egyezség létrejön, akkor hozzájárulnak és kérik az egyezség ítéletbe foglalását.
- [6] Miután a felek között egyezség nem jött létre a Választottbíróság folytatta az eljárását. A 2014. október 31-én kelt Vb/14044. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy az ítélet kézhezvételétől számított 30 napon belül fizessen meg felperesnek 3.586.163 Ft tőketartozást, valamint ezen összegnek 2013. november 30. napjától a teljesítésig számított törvényes kamatát, továbbá 12.038 Ft behajtási költséget, 215.630 Ft választottbírósági eljárási díjat és 125.000 Ft + ÁFA ügyvédi munkadíjat. Ezt meghaladóan a peres felek egyéb követeléseit és kérelmeit elutasította.
- [7] Megállapította, a megbízási szerződések IV/4. pontjában foglalt választottbírósági kikötés a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (továbbiakban: Vbt.) 3., illetve 5. §-ában foglaltaknak megfelel. Ezt nem érinti a „más magyar bíróságok illetékességének kizárása nélkül” szerződéses fordulat, figyelemmel arra, hogy a nem kizárólagos (vagylagos) illetékesség nem értelmezhető úgy, hogy a Választottbíróság illetékessége feltételes, azaz az alperes beleegyezésétől függő volna. Hasonlóan nem befolyásolja a Választottbíróság illetékességét, hogy a felperes először fizetési meghagyás útján kísérelte meg igényét érvényesíteni, tekintettel arra, hogy a perré alakuló eljárást a bíróság eljárási okból megszüntette, tehát perfüggőségről ebben az esetben nincs szó. A Választottbíróság másodlagosan megjegyezte,

hogy a 2014. július 17-én tartott tárgyaláson az alperes is elfogadta, hogy ha egyezség jönne létre a peres felek között, akkor hozzájárulnak és kérik az egyezség ítéletbe foglalását. Bár az egyezség nem jött létre, de az idézett nyilatkozat a Választottbíróság illetékessége elismerésének tekintendő.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [8] A jelen per felperese keresetében a választottbírósági ítélet érvénytelenítését kérte a Vbt. 55. § (1) bekezdés b) és d) pontjában írt érvénytelenítési okok megvalósulását állítva. A választottbírósági szerződést úgy értelmezte, hogy aszerint a Választottbíróság illetékessége vagylagos, a szabad rendelkezési jog alapján a fél döntheti el, hogy a jogvitáját a rendes bíróság, vagy a Választottbíróság elé viszi-e. A rendelkezési jog azonban annyiban korlátozott, hogy amennyiben a fél valamelyik bíróság illetékessége mellett döntött, a jogvitában a másik fél hátrányára más bíróság illetékességére nem térhet át. Amennyiben az illetékességen változtatni kíván, úgy ehhez az ellenérdekű fél jóváhagyó nyilatkozatát kell kérnie. Miután ez nem történt meg, az ügyben nincs olyan választottbírósági szerződés, per, kikötés, amely a Választottbíróság illetékességét a jelen jogvitában megalapozza. Hivatkozott arra is, hogy a választottbírósági szerződésnek egybehangzónak, kölcsönösnek, egyértelműnek és konkrétan kell lennie, az alávetés nem lehet megengedő, így nem választható. Amennyiben a választottbírósági kikötés nem egyértelmű és ugyanazon ügyre nézve megengedő, azaz más bíróság illetékességét nem zárja ki, úgy a kikötés semmis. Így jelen ügyben nincs olyan, a Vbt. 5. §-ában megkövetelt választottbírósági szerződés, per, kikötés, amely a Vbt. 3. §-a alapján megalapozta volna a támadott választottbírósági ítélet alapját képező eljárás lefolytatását.
- [9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a választottbírósági szerződés kötelező hatálya nem zárta ki, hogy a nemperes eljárásban, fizetési meghagyás útján is megkísérelje érvényesíteni a jogát. Ezen túlmenően a 2014. július 17-i választottbírósági tárgyalási jegyzőkönyvből megállapíthatóan a felek egybehangzóan jelentették ki, miszerint a Választottbíróság hatáskörével és az egyes bíró személyével kapcsolatban észrevételük, kifogásuk nincs. Ebből következően a felperes a kifogás jogáról lemondott.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítélete

- [10] A bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 227.720 Ft perköltséget. Határozatának indokolásában kifejtette, a választottbírósági szerződés nem valamiféle „hatásköri”, vagy „illetékességi” kikötés,

hanem valójában az állam törvénykezési hatalma alóli „kiszereződést” jelent. A felek által aláírt választottbíróági szerződést mind a Vbt. 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakkal, mind az 5. § (1) bekezdésében írtakkal összhangban állónak ítélte. Megállapította, önmagában az a tény, hogy „a más bíróságok illetékességének kizárása nélkül” szövegrészt magában foglalóan írták alá a felek a választottbíróági szerződést, e szerződés jogszabályba ütközéséhez nem vezet. A választottbíráskodás joggyakorlata és az állam bíróságának törvénykezési gyakorlata is azt tette egyértelművé, hogy a választottbíróági szerződés megkötése még nem zárja ki azt, hogy a fél a polgári nemperes eljárás útján előbb az állam törvénykezési rendjét megtartva kísérelje meg igénye érvényesítését. Miután a fizetési meghagyás kibocsátásával indult polgári eljárásban az állam bírósága a per megszüntetéséről rendelkezett, nem volt akadálya annak, hogy a jelen per alperese a megbízási szerződésből eredő igényét a Választottbíróóság előtt keresettel érvényesítse. Az ismertetett okokból a bíróság nem találta megállapíthatónak, hogy a Választottbíróóság ítélete a Vbt. 55. § (1) bekezdés b) vagy d) pontjába ütközne.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmében foglaltaknak megfelelően a választottbíróági ítélet érvénytelenítését. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Vbt. 3. § (1) bekezdését, 5. § (1) bekezdését, a Kúria 3/2013. számú polgári jogegységi határozata IV. pontjában foglaltakat, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 41. § (1) és (3) bekezdésébe ütközik.
- [12] A felperes megismételte a perben már kifejtett jogi álláspontját. Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságnak vizsgálnia kellett volna a peres felek szerződéses akaratát, nyilaktozatuk alapján pedig egyértelműen megállapítható lett volna, a vitatott szerződéses rendelkezés nem felel meg a Vbt. 5. §-ában foglaltaknak. A Vbt. 3. § (1) bekezdése értelmében ugyanis választottbíróági eljárásnak kizárólag bírósági eljárás helyett van helye. Ez pedig kizárólagos illetékességet jelent, azaz a rendes bíróság („más bíróság”) illetékességének teljes kizárását. Miután a perbeli szerződésben a felek a más bíróságok illetékességének kizárása nélkül határozták meg a Választottbíróóság illetékességét, ez nyilvánvalóan ellenkezik a Vbt. 3. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Ennek megfelelően a perbeli választottbíróági szerződés jogszabályba ütközik, érvényesen nem jöhetett létre. Jogi álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.062/2012/3. számú végzésében, a Fővárosi Törvényszék 16.G.41.501/2014/5. számú végzésében, valamint a 3/2013. számú PJE határozat IV. pontjában foglalt, a Vbt. 3. § (1) és 5. § (1)

bekezdése értelmezése körében kifejtettekre, hangsúlyozva, hogy hatályos jogunkban a választottbíróági kikötés kizárólagos, mindig kizárja a rendes bírói út igénybevételét. A Pp. 41. § (3) bekezdése szerint a bíróság - a törvény eltérő rendelkezése, vagy a felek eltérő megállapodása hiányában - kizárólagosan illetékes, így ezen rendelkezésbe is ütközik a választottbíróági kikötés.

- [13] Mindezekre tekintettel - álláspontja szerint - a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezés ellentétes a kialakult és állandósult bírói gyakorlattal. A választottbíróági kikötés a felek jogviszonyában soha nem lehet lehetőség, hanem kötelezettség, amivel a felek kötelezik maguk arra, hogy jogvitájuk elbírálására a Választottbíróaságot kéri fel.
- [14] Hangsúlyozta, - a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben - nem vitatta, hogy az alperes a követelését nemperes eljárás keretében érvényesíthette. Állította ugyanakkor, hogy a fizetési meghagyásból perré alakult eljárás önmagában kizárta a Választottbíróaság eljárását. Az alperest szándékos, rosszhiszemű magatartás vezette, amikor a perré alakult eljárásban hiánypótlási kötelezettségének nem tett eleget, mivel a Választottbíróaság előtti eljárás a felperesre nézve hátrányos volt.
- [15] Sérelmezte, hogy a bíróság - erre irányuló kérelme ellenére - nem döntött az érvényteleníteni kért választottbíróasági ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről, s emiatt az ítélet a Pp. 213. §-ába is ütközik.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felperes felülvizsgálati kérelmének elutasítását kérte, állítva, hogy abból nem állapítható meg a felülvizsgálati kérelemben szereplő aláírás cégszerű-e, illetve valóban jogi szakvizsgálattal rendelkező törvényes képviselőtől származik-e. Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelem a Pp. 73/B. §-a alapján hatálytalan.
- [17] Érdemben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a felperes a Választottbíróaság 2014. július 17. napján megtartott tárgyalásán elfogadta a Választottbíróaság hatáskörét és a kifogás jogáról lemondott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalnan állította, hogy a felülvizsgálati kérelem a Pp. 73/B. §-a alapján hatálytalan. Az iratokból megállapítható, hogy mind a választottbíróasági eljárásban, mind a jelen perben a felperest az eljárás teljes időtartama alatt is önálló képviselőre jogosult dr. Kuczi Petra igazgatósági tag, vezető tisztségviselő képviselte, aki a keresetlevélhez F/3. számú mellékletként csatolta a közjegyző által hitelesített szakvizsga bizonyítványának másolatát. A felülvizsgálati kérelemből pedig megállapítható, hogy azt cégszerű aláírással ő látta el. A Pp. 73/C. § (2) bekezdés a) és d) pontja értelmében őt jogi képviselőnek kell tekinteni. A felperes tehát

jogi képviselővel eljárva nyújtott be a felülvizsgálati kérelmét.

- [19] A Kúria ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, és az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [20] A Vbt. 3. § (1) bekezdése értelmében bírósági peres eljárás helyett választottbírói eljárásnak van helye az a)-c) pontokban foglalt konjunktív feltételek megvalósulása esetén. A Vbt. 5. § (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a választottbírói szerződés a felek megállapodása, amely szerint meghatározott, akár szerződéses, akár szerződésen kívüli jogviszonyukból keletkezett, vagy keletkező vitájukat választottbírói bíróság elé terjesztik.
- [21] Kétségtelen, hogy a feleknek a szerződéseik IV/4. pontjába foglalt az a megállapodása, hogy a szerződésükből eredő jogvita esetére „más magyar bíróságok illetékességének kizárása nélkül” vetik alá magukat Választottbírói bíróság döntésének, tartalma szerint a Választottbírói bíróság eljárásának a fél választásától függő kikötését jelenti. Ez azonban a felperes álláspontjától eltérően, nem értelmezhető akként, hogy az ellenérdekű fél beleegyezésétől függene a Választottbírói bíróság előtti eljárás megindítása. Ez a megállapodás a megbízási szerződésből eredő igényt érvényesítő fél választására bízta, hogy rendes bíróság előtt (ideértve az azzal egy tekintet alá eső közjegyzői nemperes eljárást is), vagy a szerződésben kikötött Választottbírói bíróság előtt, és a szerződésben meghatározott választottbírói rendben érvényesíti az igényét. Sem a Vbt. 3. § (1) bekezdése, sem az 5. § (1) bekezdése rendelkezéseiből nem következik az, hogy a felek ilyen tartalmú választottbírói szerződést nem köthetnek. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 3/2013. PJE határozat IV. pontja azt tartalmazza „a választottbírói kikötés szerződésen alapuló bíróválasztás: az érintett felek akaratak kölcsönös és egybehangzó kifejezésével abban állapodnak meg, hogy jogvitájuk eldöntését a Választottbírói bíróságra bízzák, ezzel együtt a rendes bíróságok eljárását mellőzik”..... „A Ptk. 7. §-a nem kötelezővé, hanem választhatóvá teszi a szerződéses jogviszony alanyai számára jogvitájuk választottbírói bírósági útra terelését”.
- Az idézett okfejtésből az is következik, hogy a szerződéses jogviszony alanyai - a szerződéses szabadságukkal élve - vagylagosan is kiköthetik a Választottbírói bíróság eljárását a szerződésből eredő jogvita elbírálására. Ez esetben a szerződésből eredő igény érvényesítőjét választási jog illeti meg, hogy nemcsak a rendes bíróság előtt, hanem a szerződésben egyértelműen meghatározott Választottbírói bíróság előtt is érvényesítheti az igényét, s azt az ellenérdekű fél jogszerűen nem kifogásolhatja. Tény, hogy jelen per alperese előbb fizetési meghagyásos eljárásban kívánta érvényesíteni igényét. Az eljárás a jelen per felperesének ellentmondása folytán perré alakult, ugyanakkor a pert a bíróság megszüntette, mivel jelen per alperese hiánypótlási kötelezettségének nem tett eleget. Ez a körülmény a Kúria megítélése szerint nem zárta ki, hogy jelen per alperese a

Választottbírószághoz forduljon. Ilyen megállapítás a megbízási szerződések IV/4. pontjában írtakból nem vonható le. Úgyszintén nem állapítható meg jelen per alperesének rosszhiszemű magatartása, hogy célja a jelen per felperesének hátrányos helyzetbe hozása. A felperesnek kellett volna megfontolnia, hogy a választottbírószági szerződést az adott tartalommal aláírja-e, ha azt magára nézve hátrányosnak ítéli.

- [22] A feleknek az említett tartalmú rendelkezése nem sértheti a Pp. 41. § (1) és (3) bekezdését, amely kizárólag a felek jogvitájának rendes bíróság előtt történő érvényesítése esetére tartalmazza az alávetéses illetékesség szabályait. A perbeli esetben azonban a felek a rendes bírósági út, illetve a választottbírószág előtt történő igényérvényesítés lehetőségéről és annak szabályairól állapodtak meg.
- [23] Mindezekon túlmenően a felperes felülvizsgálati kérelme azért is alaptalan, - amire az alperes is megalapozottan hivatkozott - mert az iratokból megállapíthatóan a 2014. július 17-i választottbírószági tárgyaláson a választottbíró felhívására - az ellenérdekű féllel egyezően - úgy nyilatkozott, hogy a Választottbírószág hatáskörével és a választottbíró személyével kapcsolatban kifogása nincs. Ezzel a jognyilatkozatával lemondott a választottbírószági szerződés kifogásolásához való jogáról (Vbt. 6. §).
- [24] Ebből következően alaptalanul hivatkozik arra, hogy a Vbt. 55. § (1) bekezdésének b) pontjába, illetve d) pontjába ütközne a Választottbírószág ítélete.
- [25] Alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 213. § (1) bekezdését, mert a bíróság nem döntött a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmről. A Vbt. 56. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a választottbírószági ítélet végrehajtását - a fél kérelmére - felfüggesztheti. A végrehajtás felfüggesztése tehát a bíróság mérlegelési körébe tartozó döntés. Az iratok tartalmából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a 2015. március hó 30. napjára kitűzött első tárgyaláson ítéletet hozott. A keresetet elutasító első fokon jogerőre emelkedő ítélet meghozatalával a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem okafoggyottá vált.
- [26] A Kúria az eljárási és anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [27] A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt köteles megtéríteni az alperesnek a jogi képviselési munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét, a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. A Kúria ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható, ügyvédi költségekről

szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg, a kifejtett jogi képviseleti munkával arányosan, az általános forgalmi adóval növelt összegben.

[28] A Kúria az ítéletet tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. április 26.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Török Judit sk.
előadó bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő